

Comte de Lautréamont (vl. jm. Isidore Ducasse, 1846-1870)

Zpěvy Maldororovy (1869, český překlad: 1993, zpěv šestý, I)

„Nuže, jestli se na tomto místě, jemuž mé pero (ten pravý přítel, který mi slouží za spoluviníka) právě propůjčilo tajemnost, podíváte tím směrem, kde ulice Colbert ústí do ulice Vivienne, uvidíte na rohu, kde se obě ulice kříží, lidskou siluetu mířící lehkým krokem k bulvárům. Přistoupíte-li však blíž, aniž byste tohoto chodce na sebe upozornili, všimnete si s příjemným údivem, že je mlád! Z dálky by ho člověk skutečně považovat za zralého muže. Součet dnů již neplatí, jakmile jde o ocenění rozumové schopnosti vážného obličej. Vyznám se ve čtení věku z fyziognomických čar čela: je mu šestnáct let a čtyři měsíce! Je krásný jako vtažitelnost drápů u dravých ptáků; nebo jako nejistota svalových pohybů v ranách na měkkých částech týlu; nebo spíš jako opakovací past na krysy, kterou každé chycené zvíře vždy zas zatáhne, takže může chytat do nekonečna a fungovat i schována pod slámou; a obzvláště jako náhodné setkání šicího stroje a deštníku na pitevním stole!“ (str. 185)

Raymond Roussel (1877-1933)

Locus Solus (1914, český překlad: 2002)

„Mistr dovedl až na samu mez možného umění předvídat počasí. S pomocí velkého souboru neuvěřitelně citlivých a přesných přístrojů dokázal s desetidenním předstihem předpovědět pro jakékoli místo směr a sílu závanu větru jakož i příchod, rozměry, opacitu i srážlivostní potenciál toho nejmenšího obláčku.

Aby působivě zvýraznil krajní dokonalost svých předpovědí, vymyslel Cantarel zařízení, jež dokáže stvořit estetické dílo stojící pouze na spojeném úsilí slunce a větru.

Sestrojil *tlouk* (*demoiselle/hie*), na něž jsme hleděli, a vybavil jej pěti nad sebou umístěnými chronometry majícími řídit všechny pohyby – nejvýše situovaný otevíral a uzavíral ventil, zatímco ty ostatní uváděly do pohybu zrcadla a čočku, a s jejich pomocí tak naplňovaly slunečním žářem obal aerostatu prostřednictvím žlutavé substance, jež díky příslušné přípravě exhalovala pod jakýmkoli přírůstkem tepla jistou dávku vodíku. Byl to sám mistr, kdo vynalezl onu žlutavou kompozici, jejíž nadlehčující výpary vznikaly pouze tehdy, když na ni čočka soustředila sluneční paprsky.“ (str. 28)

Comment j'ai écrit certains de mes livres (*Jak jsem napsal některé své knihy*, 1935)

„Vybral jsem dvě téměř totožná slova, například *billard* (kulečník) a *pillard* (loupežník). K těmto dvěma slovům jsem potom přidával slova podobná, avšak chápaná ve dvou rozdílných významech, a tímto způsobem jsem získal dvě takřka identické věty. 1. *Les lettres du blanc sur les bandes du vieux billard* (Písmena napsaná bílou křídou na okrajích starého kulečníku). 2. *Les lettres du blanc sur les bandes du vieux pillard* (Dopisy bělocha o tlupách starého loupežníka).

/.../ V příběhu (*Dojmy z Afriky*) se vyskytoval běloch-cestovatel (*blanc*), který pod titulem *Mezi černochoy* publikoval ve formě dopisů (*lettres*) knihu, v níž mluví o tlupách (*bandes*) loupežníka-černošského krále (*pillard*). Na začátku příběhu vidíme, jak někdo píše bílou křídou (*blanc*) písmena (*lettres*) na okraje (*bandes*) kulečníku (*billard*). Tato písmena v kryptografické podobě tvořila poslední větu – *Les lettres du blanc sur les bandes du vieux billard* – a celá kniha spočívala na hádankovitém příběhu, založeném na průzkumníkově vyprávění podaném formou dopisů.“ (str. 11-12)

(ad *Locus Solus*)

„1. Dívka (*demoiselle*) s nápadníkem (*prétendant*); 2. tlouk (*demoiselle/hie*) s žoldákem v zubech (*reître en dents*).

Stál jsem před problémem, jak zachytit provedení mozaiky tloukem. Z tohoto důvodu jsem popsal komplikovaný mechanismus na straně 35 a dále.“ (str. 23)